ՕՐԱԳԻՐ

40 ՓԱՐԱ. 40 ՓԱՐԱ.

ՎԱՉԱՌԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԹԻՒՆՔԻ

Ե. ՏԱՐԻ 1290 ՋԻԼԳԱՏԷ 14 — ՇԱԲԱԹ 22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1873 — Ն. Տ. ՅՈՒՆՎԱՐ 3 — ԹԻՒ 1123

ՓՈՐԱԳՐԱՏՈՒՆ Վ. ԹԷԼԼԱԼԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍՈՒ

ՄԱՀՈՒՆՑ ՓԱՇԱ ՊԷՋՃԻԼԱՐ ՍՕՒԱՂԸ ՔԻՒՉԻՒՔ ԵՐԵՏԸՋ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

———o———

Փորագրիչ Վ. Թելլալեան այս անգամ մասնաւոր գործարան մը բացած ըլլալով, պատրաստ է մատակարարել Արդյ հաստատութեան մարդու և չափաւոր գնով ամեն տեսակ փորագրելիք պիտոյք ինչպէս են մետաղով կամ առանց մետաղի գոնադան ձևերով դրոշմներ, Տպագրատանց և կազմատանց վերաբերեալ արոյրէ և կալվանօ եզած պղնձէ գրեր, գարդեր և պատկերներ, մասնաւորապէս Շիմշիրի վրայ ամեն տեսակ պատկերներ ժամն գնով:

Կը վիճագրէ նաև ամեն տեսակ առևտրական տոմսակներ և

ԳԱՐԴ ՏԸ ՎԻՃԱԿ

Նաև մասնաւոր կիլիօչէի ամենընտիր մեքենայի մը միջոցաւ պատրաստ է վիճագրատանց և տպագրատանց պէտք եղած ամենէն գեղեցիկ և դժուարին հարթ յատակներ կամ գծագրատակերներ փորագրելու քարի, չինիշրի, կոպիտ պղինձի, չինկօյի և ռակոյ կամ արծաթի տախտակներու վրայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ոմանք գեր. Տէղապահ սրբազանին առանց վարչութեան ժողովոց որոշմանը սպասելու՝ իշխիր հեռագիր քաշելով գեր. եգեսեան սրբազանը պօլիս կանչելը՝ խրիմեան սրբազանին առանց վարչութեան ժողովոց որոշման Ս. Ե լուսաղէմ հեռագիր քաշելուն և պօղոս վարդապետեան ալ առանց ժողովոց որոշման աքսոր ղրկելուն նմանցնելով զխրիմեան արդարացնել կը ճգնին:

Սակայն այնպէս չէ:

Ինչպէս Տէղապահ սրբազան նոյնպէս և խրիմեան սրբազան այդ հեռագիրներն ու աքսորման թագրիրն կըրնային քաշել ու դրել, բայց պէտք էր որ՝ աթոռական պարագայի տակ այդպէս վարուելու, այսինքն ժողովոց գումարման չը կարենալ սպասելու պարտաւորեալ ըլլալնին բացատրելով հանդերձ անկէ անմիջապէս ետքը գումարուելիք ժողովոյն՝ միանգամայն առանձինն կատարած այդ գործերնուն՝ ազգին օգտակար կամ վնասակար ըլլալու մասին պատասխանատուութիւնին ալ կատարելին:

Այսպէս ըրաւ գեր. Տէղապահ սրբրազան, այսինքն այդ հեռագիրը քաշելէն անմիջապէս ետքը գումարած ժողովոյն առջև բացատրեց՝ ժողովոյն գումարման սպասելու անկարելիութիւնը, այսինքն է սահմանադրութիւնը:

Վասնզի Մեծ եպարքոս ժամ 10ին հրամայած էր Քաւու-Քէհեաիի միջոցաւ՝ մինչև ժամ 11 այդ Տէղապահական հեռագիրը բերել Ք. Դուռը, ուրու գալուն պիտի սպասեր ըսած էր Մեծ եպարքոս և սպասած էր մինչ 11 1/2, այնպէս որ Մեծ եպարքոս Տէղապահական հեռագրին գալէն յոյսը կտրած՝ ինքը եպարքոսական հեռագիրը գրել տուած, ինքած և պահարանի մէջ դնել տալով պաշտօնակալի յանձնած էր հեռագրատունը տանելու՝ երբ Տէղապահական հեռագիրը Նորին Մեծութեան ներկայացաւ և եպարքոսական հեռագրին ղարնուիլը ետ ձգալով Տէղապահականը ղարնել հրամայեց:

Ժողովն դոհացուցիչ գտաւ այս բացատրութիւնը գեր. Տէղապահին ժողովոյ գումարման չսպասելու բպատասխանատուելու մասին:

Երկրորդն էր՝ կատարուած գործին պատասխանատուութիւնը այն է՝ գեր. եգեսեանին պօլիս կանչուիլը:

Այս մասին տրուած բացատրութիւնը թէև ինքան գոհացուցիչ չէ գտաւ ժողովը՝ սակայն այսպիսի եպարգոսական հրամանի մը վրայ՝ անոր ետ կանչուիլը՝ ետ չէ կանչուելէն առելի օգտակար դանեըով՝ ժողովը այդ կատարուած իրազութիւնն ալ ընդունեց, որով ժողովն ինքզ քաշած եղաւ այդ հեռագիրը իր պատասխանատուութեանը տակ:

Արդ եթէ խրիմեան սրբազան ալ ունի իր այդ վերոգրեալ երկու կատարուած գործերը ընդունող ժողով մը, մենք այն ատեն կը թողումք խրիմեան սրբազանը և այդ գործերը ընդունող ժողովոյն հետ կը խօսինք:

Սակայն դժբաղդաբար առանկ ժողով մը չկայ, ուստի խրիմեան սրբազանը պիտի բռնենք և իր այդ գործերը նախ առանձինն գործելուն, և երկրորդ այդ գործերը գործած ըլլալուն բացատրութիւնը ուզենք զատ երրորդ նախ պիտի ուզենք բացատրութիւն իր այդ մասին ունեցած պատասխանատուութիւնը ուշացնելուն, որ հակասիկ Սահմանադրութեան 8րդ յօդուածը,

Պատրիարքը կամ Տէղապահը, երբ սահմանական գործ մը պատահի՝ որոյ տնօրէնութեանը համար կարելի չըլլայ մինչև ժողովոյն գումարման օրը սպասել, և կամ արտաքոյ կարգի ժողով գումարել, Պատրիարքը կամ Տէղապահը կրնայ պէտք եղածը ինքնին տնօրինել, իր վրայ առնելով պատասխանատուութիւնը, բայց պարտաւորեալ է եղելութիւնը արձանագրել տալ կանոնաւոր կերպիւ, և որ ժողովոյն կը վերաբերի նէ՝ անոր յաջորդ նիստին ներկայացնել վաւերացման համար:

Այսպէս վարուեցաւ գեր. Տէղա-

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ Ա. ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՀՈՐԻՆ ԵՐՈՒՍԱԼԷՄԻ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑ

ԵՒ ՆՈՐԱՀԱՍ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՀԱՅ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

ՀԱՏՈՐ Ա.

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՍԵՓԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆԻ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅ

1873

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴՈՅ

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ

1873 ԹՎԱԿԱՆ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ա. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԵՒ ՆՈՐԱՀԱՍ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՀԱՅ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Ա. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԵՒ ՆՈՐԱՀԱՍ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՀԱՅ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Ա. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔԸ ԵՒ ՆՈՐԱՀԱՍ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ ՀԱՅ ՀԱՐՑԱՍԷՐՆԵՐՈՒՆ

Հիմնադիր Խմբագիր Գ. Հասրաթյան

Հրատարակվում է ամեն կիրակի առավոտ

Գինը տարեկան 20.000 դրամ, կիսով չափ՝ 10.000 դրամ։ Առանձին համարը 8 դրամ։ Գինը վճարվում է նախապես։ Հասցեն՝ Ս. Էջմիածին։ Գրասենյակը Ս. Էջմիածնի Մայր տաճարի հարավային կողմում։ Ընդունվում են բոլոր տեսակի հայտարարություններ, որոնք տպագրվում են առաջին անգամ 1 դրամ տողի համար, իսկ հետագա անգամներին՝ 50 կոպեկ։ Ընդունվում են նաև ամսական պայմանագրեր։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի գրքեր, որոնք ուղարկվում են գրախոսության։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի նամակներ, որոնք ուղարկվում են խմբագրության։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի փոստային առաքելություններ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի փոստատանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հեռագրեր, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի հեռագրատանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի դրամական փոխանցումներ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի գանձապետարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ապրանքներ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի առևտրական տունը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ծառայություններ, որոնք մատուցվում են Ս. Էջմիածնի ծառայությունների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի աշխատանքներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի արհեստանոցը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ուսումնական հաստատություններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի դպրոցը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հիվանդանոցներ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի հիվանդանոցը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի բանտեր, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի բանտը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի զորանոցներ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի զորանոցը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի գերեզմաններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի գերեզմանատունը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հուշարձաններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի հուշարձանների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի արխիվներ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի արխիվը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի գրադարաններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի գրադարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի թանգարաններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի թանգարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ցուցասրահներ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի ցուցասրահը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի կինոթատրոններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի կինոթատրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի թատրոններ, որոնք գործում են Ս. Էջմիածնի թատրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի համերգներ, որոնք տեղի են ունենում Ս. Էջմիածնի համերգասրահում։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ցուցահանդեսներ, որոնք կազմակերպվում են Ս. Էջմիածնի ցուցահանդեսների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի մրցույթներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի մրցույթների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի մրցաշարներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի մարզադաշտը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի մարզական միջոցառումներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի մարզական համալիրը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի զբոսաշրջային երթուղիներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի զբոսաշրջային գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի էքսկուրսիաներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի էքսկուրսիաների բյուրոն։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ճանապարհորդություններ, որոնք կազմակերպվում են Ս. Էջմիածնի ճանապարհորդությունների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի տոմսեր, որոնք վաճառվում են Ս. Էջմիածնի տոմսարկղը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի կտրոններ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի կտրոնների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վկայականներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի վկայականների բյուրոն։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի փաստաթղթեր, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի փաստաթղթերի գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի տեղեկանքներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի տեղեկատվական կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հարցումներ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի հարցումների բյուրոն։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի առաջարկներ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի առաջարկների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի բողոքներ, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի բողոքների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի շնորհակալագրեր, որոնք ուղարկվում են Ս. Էջմիածնի շնորհակալագրերի գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի պարգևներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի պարգևների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի մրցանակներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի մրցանակների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի կրթաթոշակներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի կրթաթոշակների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի դրամաշնորհներ, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի դրամաշնորհների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վարկեր, որոնք տրվում են Ս. Էջմիածնի վարկերի գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ապահովագրություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի ապահովագրական ընկերությունը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի բանկային գործառնություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի բանկը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի փոխանակման գործառնություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի փոխանակման կետը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի գրավադրություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի գրավատունը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի աճուրդներ, որոնք անցկացվում են Ս. Էջմիածնի աճուրդների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վաճառքներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի առևտրական կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի գնումներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի գնումների գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի պայմանագրեր, որոնք կնքվում են Ս. Էջմիածնի իրավաբանական գրասենյակը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի դատական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի քրեական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի քրեական դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի քաղաքացիական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի քաղաքացիական դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վարչական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի վարչական դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի տնտեսական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի տնտեսական դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի սահմանադրական գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի սահմանադրական դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վճռաբեկ գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի վճռաբեկ դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վերաքննիչ գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի վերաքննիչ դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի առաջին ատյանի գործեր, որոնք քննվում են Ս. Էջմիածնի առաջին ատյանի դատարանը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հրապարակումներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի հրապարակումների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի ծանուցումներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի ծանուցումների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հաղորդագրություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի հաղորդագրությունների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի տեղեկություններ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի տեղեկատվական կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի հարցումներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի հարցումների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի առաջարկներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի առաջարկների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի բողոքներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի բողոքների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի շնորհակալագրեր, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի շնորհակալագրերի կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի պարգևներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի պարգևների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի մրցանակներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի մրցանակների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի կրթաթոշակներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի կրթաթոշակների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի դրամաշնորհներ, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի դրամաշնորհների կենտրոնը։ Ընդունվում են նաև բոլոր տեսակի վարկեր, որոնք կատարվում են Ս. Էջմիածնի վարկերի կենտրոն

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՋԻՆ ՄԱՐԱԶԱԽՏԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

Շաբ. Ապրան 18 Հոկտեմբերի

ՆԱԽԱԴԱՀ. Թշնամւոյն հետ եղած պայմանագրութեան 1.ին և 3.րդ յօդուածին առաջին պարբերութեանցը վերաբերեալ քանի մը չ'ուզիմ ձեզ հարցնելու։ Ատոնց բնագրին նկատմամբ բացատրութեան մը հարկ չեմ տեսներ։

Իսկ 2.րդ յօդուածին մէջ է որ Մէջի ամրութեանց վրայ խօսք կայ, և որոյ կը վերաբերի նաև պայմանագրութեան վերջի յաւելուածական մասնաւ, և սակայն դուք քանիցս ըսիք թէ ամրութեանց վիճակն ու բանակին վիճակը մեկմեկէ անջատ և բաժնուած կենալ պէտք էին։ Արդ 26 ի ժողովոյն մէջ էր որ այդ մասին ունեցած համաձայնութիւնը վախցիք։

ՄԱՐԱԶԱԽՏՆ. Ա,յո՛, պ. նախագահ, երբ տեսայ թէ ալ ուրիշ կերպ ընելու ճար չէր մնացած։

Հ. Սակայն 3.րդ յօդուածին և մանաւանդ 4րդ յօդուածին երկրորդ պարբերութիւնը այնպիսի պայմաններ կը պարունակէ, որք ամրութեանց վերաբերեալ օրինագ 256 րդ. յօդուածին տրամադրութեանց հակառակ են, ինչո՞ւ ուրեմն թոյլ տուիք որ ձեր այդ հաւանութեան տուած դրութեան մէջ այնպիսի տրամադրութիւններ մուծուին, որոց հետևանքն էր զօտել բանակին պաշտօնակալաց վիճակը զօրաց վիճակէն։

Պ. Պաշտօնակալաց գրեթէ բոլորն ալ իրենց զօրացը վիճակին բաղդատիւ գանուեցան, իրենք ալ իրենց դիրքը զօրացը նման իրեն պատերազմի գերի գերմանիա տարուեցան։

Հ. Ձե՛ք կարծեր թէ պաշտօնակալաց՝ զօրքերէն աւելի առանձ կրցած իրաւանց վերաբերեալ տրամադրութիւնը՝ ատոնց և իրենց դիրքերուն վիճակին մէջ տեղը տարբերութիւն մը յառաջ կը բերէր։

Պ. Ո՛չ, պ. նախագահ, և ամենքնուս ալ միանգամայն գերի վարիլը ստոր ապցոյց մ'է։ Միայն թէ գերմանական իշխանութիւնը այսպէս արժան դատեց և որոշեց թէ դիւնուորներն այս ինչ տեղը, և պաշտօնակալներն ալ այն ինչ տեղը տարուին։

Հ. Պայմանագրութեան մէջ հատուած մը կայ որ կ'ըսէ թէ անձնատուութենէ ետև բանակին պաշտօնակալներն ոզտօրէն պիտի կարենան Մէջ մնալ, ատկէ դուրս չելնելու համար իրենց պատւոյն վրայ երդում ընելու պայմանաւ։

Այս կէտին մէջ՝ անձնատուութեան վերաբերեալ օրէնքէն խոտորում մը չե՞ք նշմարեր. բայց ամենէն մեծ խոտորումը նոյն իսկ այն 4րդ. յօդուածն է որուն մէջ ըսուած է թէ, թշնամւոյն դէմ զէնք չը վերցնելու համար իրենց պատւոյն վրայ գրաւոր խոստումն ընող պաշտօնակալները պատերազմի գերի չը պիտի վարին։

Պ. Ատոր ուշադրութիւն չէ եղած. արդէն զայդ առաջուց պատրաստած ըլլալով, մենք քալ այնպէս դատեցինք թէ եղած վիճակին մէջ կրնար միայն անոնց փոփոխութեան հարկ տեսնելու։ Սկսից զատ այդ յօդուածին զօրութեամբը պաշտօնակալաց չնորհուած պատուէրնին խիստ քիչերը վայելին և ասոնք ալ որ Մէջի մէջ կեցան՝ անձնական առողջութեան և կամ բանակական դրութեան պատճառաւ կեցան։

Հ. Օրէնքէն եղած այս խոտորումը ցոյց տալու պատճառը՝ ձեր այդ մասին տուիք բացատրութիւնը լսելու համար է։

Ձը կարենալով արդիլել թշնամին իր պաշարման երկար և չարունակ յաճախատրած գրեթողութիւններն ընելէն, հետևաբար Գաղղիոյ սոյն բերդաքաղաքին պահպանութեանը համար օրինաց պահանջած բոլոր պայմաններն անկարող գտնուելով կատարելու, գոնէ չը խորհեցա՞ք որ սոյն բերդաքաղաքին պատուէրներն կործանելիք ու փլցունելիք, գէթ այն պատուէրները՝ զոր թշնամւոյն կրակին ներքևը չ'իյնալով կրնայիք դիւրութեամբ ընել զայդ։

Պ. Ես զայդ մտածեցի, և անգամ մ'ալ այդ բանին համար քօֆէնիէր զօրապետին հետ խօսեցայ. որն որ ինձ պատասխանեց թէ ատիկա շատ երկար ժամանակի կարօտ է։ Միւս կողմէն, ես կարծեմ թէ անկեղծօրէն վարուած ըլլալու համար ատանկ բան մը չը կրնար ըլլալ, թողլով որ եթէ այդ պիտի բան մ'ալ ըլլար դարձեալ հետևանքը Գաղղիոյ ձեռքով մեռը պիտի կրէր. թշնամին ատոր վրէժը այս կամ այն կերպիւ անպայման առնելով։ Նախընթաց անձնատուութենէ մէջ բնապիտի բան մը չը կայ եղած. ես այդ մասին զինուորական պատուիրներն աչքէ անցուցի և բնաւ ատանկ բան մը չը գտայ։ Այո՛, կրնայ ըլլալ պատուէրները կործանել, երբ պաշտպանող բանակ մը իր ամրացեալ դիրքը թողլով դուրս կ'ելնէ և յետոյ թշնամին մտնելով հոդ կը դրաւէ զայն, ինչպէս եղաւ Վիթրի-լը-Ֆրանսէ բերդաքաղաքը, բայց անձնատուութեան մ'ատեն ատանկ բան չ'ո կրնար ըլլալ։

Հ. Անձնատուութենէ առաջ պատուէրները քանդելու մասին իրաւունք ունեցած ըլլալնիդ չեմ՞ք կարծեր։

Պ. Բայց անդամ մը պատնէշներն ու պատուէրներն վար առնուելէն ետքը, եթէ պայմաններնիս չը յարմարեր, այն ատեն մենք ինչպէս ստիպում կրնայինք ընել՝ զմեզ պաշտպանելու համրոց մը չ'ունենալով ձեռքերնիս զինաթափ եղած ըլլալով։ Եւ ո՞ր ատեն ատոնք քանդել ձեռնարկուելու էր։

Հ. Կ'ըսէք թէ պայմաններնիդ եթէ չը յարմարէր. ձեր յանձն առած պայմաններէն աւելի խիստ ուրիշ ի՞նչ պայման կրնար ձեր վրայ դնել թշնամին։

Պ. Ատի չեմ գիտեր. բայց ինչ որ ալ ըլլայ, այդ բանը շատ աշխատութեան կը կարօտէր, և ես չեմ կարծեր թէ զինուորական օրէնքն ու կանոնները ատանկ բան մը հրամայեն։ Երբ բանակ մը իր ամրացեալ դիրքը թողլով կը պարտի՝ կրնայ ատոր պատուարները քանդել, բայց չեմ կարծեր թէ անձնատուութեան պարագայի մը նկատմամբ ալ ատանկ տրամադրութիւն մը կեցած ըլլայ։

Հ. Ուստի դուք ըսել կ'ուզէք թէ, օրէնքին չը ներած մէկ անձնատուութիւնը ստորագրելնէդ առաջ, օրէնքին մէջ յայտնապէս նշանակուած օրինաց տրամադրութիւն մը կեցած ըլլալու պէտքն ունէիք, որով կարող ըլլայիք այն ատեն թշնամւոյն ձեռքն յանձնած պատուարներնիդ քանդելու, և ասիատանկ ատեն մը՝ որ թշնամին իր բոլոր կրցած-խստագոյն պայմանները կը դնէր ձեր վրայ։

Պ. Ո՛չ, պ. նախագահ, սակայն մէկ քանի նկատողութիւններ կային զոր հաշուի առնել պէտք էր. Մենք չէինք գիտեր, և ոչ իսկ բան մը գուշակել կուտար մեզ թէ Մէջի բերդաքաղաքը Գաղղիայէն պիտի բաժնուի, ես ինձի համար այնպէս համոզուած էի թէ Մէջը նորէն Գաղղիոյ ձեռքը պիտի մնար։ Եւ ահա ատոր համար մենք մեզի բսինք թէ պատուարները չը քանդենք, ասով մեր երկրին աւելի ձեռնտակար քան թէ օգտակար բան մ'ըրած կ'ըլլանք։

Հ. Ձեր այն որոշումներն առթող պատճառներն ատոնք էին։ Լաւ, սակայն թշնամւոյն ձեր վրայ դնել ուզած ամենախիստ պայմաններն անգամ մ'ի մանաւանդ պէս, եթէ պատուարներն քանդելու ժամանակ չ'ունէիք, — ինչպէս կ'ըսէք զոր ժողովը պիտի դատէ, — գոնէ զինուորական նիւթերն ալ բնաջինջ ընելու համար արագ և կանոնաւոր միջոցներ չէի՞ք կրնար ձեռք առնել։

Պ. Ո՛չ. միշտ վերը յիշած կարծեացս ու համոզմանս համեմատ, ատանկ բան մ'ընելու իրաւունք ունենալս մտքէս անգամ չէր անցներ։

Հ. Իսկ բանակցութեան չը մտա՞ծ։

Պ. Այն ատեն ալ զինաթափ եղած պիտի ըլլայինք, և երբ պայմաններնիս չը յարմարէր, երբ պաշարման գծին մէջ տեղէն անցնելու համար վերջին ճիգ մ'ընել ուզէինք, ինչո՞վ պիտի կարենայինք ընել։ Ե՛րբ նիւթերն բնաջինջ ընէինք։

Հ. Անձնատուր եղած ատեններիդ, երբ ինքզինքնիդ վերջին ատիճանի խիստ պայմաններու ենթարկեալ կը տեսնէիք։

Պ. Բայց երբ թշնամւոյն հետ բանակցութեան կը մտնուի, նոյն ատեն հարկ է ժամկեղծօրէն վարուիլ, ուստի առա՞ջ ընել պէտք էր զայդ։

Հ. Ի՛նչ. բանակցութեանց վերջանալէն առաջ՝ ինքզինքիդ պարտաւոր եա՞լ կ՚ըմբռնէիք։ Չէի՞ք կարծեր թէ մէկը՝ սկսուած բայց դեռ չը վերջացած բանակցութիւն մը ընդհատելու կամ խզելու իրաւունք ունենայ։

Պ. Այո՛, մէկը կատարելապէս իրաւունք ունի խզել բանակցութիւն մը, երբ առաջարկուած պայմաններն անընդունելի երևան իրեն։ Սակայն իրապէս Մէջի մէջ մեր կացութիւնը վերջին ծայրն հասած ըլլալով, ուրիշ կերպ ընելու ճար չը կար։

Հ. Ենթադրելով որ, եթէ ձեր պատուարներն քանդէիք ու զինուորական նիւթերը բնաջինջ ընէիք, բանակցութիւնն ալ խզէիք, նորէն կը կրկնեմ, թշնամւոյն կողմանէ աւելի ի՛նչ և մին չե ո՛ր աստիճան խստութիւն կրելու երկիւղ մ՚ունէիք։

Պ. Մէջի վիճակը չատ դէշ կ՚ըլլար այն ատեն, յարձակմամբ առնուած քաղաքի մը պէս վարուելով այն ատեն թշնամին։

Հ. Կը կարծէ՛ք որ քաղաքին դբռնները եթէ բաց դտնուէին, քաղաքը կողոպուտի և աւարի կուտար թշնամին։

Պ. Շատ հաւանական կը համարէի։ Սակայն ինչ որ ալ ըլլայ, կը պնդեմ թէ մեր զինուորական օրէնքներն այդպիսի քանդում մը չեն հրամայեր։ Ուստի երբ քիչ ցանձնաժողովն ալ բաւ ինձի զայդ, պատասխանեցի թէ կրնան նոր զինուորական օրէնք մը չհնել, բայց մինչև ցարդ այդպիսի օրէնք մը չը կայ։

Հ. Կը հարկադրէք զիս դիտել տալ ձեզ, Պ. Մարաչախա, թէ ձեր ստորագրած անձնատուութեան բոլոր պայմաններն ալ զինուորական օրինաց հրամայած զրամադրութիւններէն դուրս են։

Իմ հարցումս սա՛ էր թէ, կրցա՞ք արագ, ազդու և կանոնաւոր միջոցներ ձեռք առնուլ պատերազմական նիւթերը բնաջինջ ընելու համար։ Ժողովը լսեց ձեր պատասխանը։

Պ. Կը կրկնեմ թէ ասկից յառաջ տեղի ունեցած պատերազմայ մէկուն ալ մէջ ասանկ բան մ՚եղած չէ. չը կայ բերդաքաղաք մը որ անձնատուութիւն ընելու համար բանակցութեան մտած միջոցին պատուարները քանդէ և պատերազմական նիւթերը բնաջինջ ընէ։

(Շարունակելի)

ՆԵՐՔԻՆ

Կը հաւատան թէ Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէութիւնը նոր տնօրէնութիւն մ՚ըրեր է, որոյ նայելով ո և է քաղաքային վարժարանի, դպրոցի կամ կրթարանի տնօրէն մը իր այդ պաշտօնները կատարելու ընդունակութիւն ու հմտութիւն ունենալուն վկայագիր պիտի ընդունի յիշեալ պաշտօնատուներէն։ Նմանապէս այդ տեսակ վարժարաններու մէջ առաջին կամ երկրորդական դասատուութիւն ընող անձինք, մինչև որ Հասարակաց կրթութեան պաշտօնատուներէն իրենց առաջին կամ երկրորդ աստիճանի ուսուցչութեան վկայագիր չ՚ստանան՝ չը պիտի կարենան յիշեալ հաստատութեանց մէջ դասատուութեան պաշտօն վարելու։

Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէին առաջադրած սոյն բարեկարգական նոր տնօրէնութիւնները, որոնք առթիւ մը ընդարձակօրէն մեր անցեալ տարուան Յուլիս ամսոյ թերթերնուս մէջ կրկնալեան խնդիրը մակագրեալ յօդուածներով մի քանի միոջէ բացատրուած և Հասարակաց կրթութեան պաշտօնէութեան ուշադրութեանը յանձնուած էին, ցոյց կուտան թէ Տաճկաստանի մէջ կրթութեան խնդիրն իրօք իրեն արժանի եղած կարևորութեամբը նկատուիլ սկսած է։

— Անգղիոյ դեսպանն ալ մօտերս Լոնտրա ուղևորելու վրայ ըլլալով, կարելի է թէ այսօր կամ վաղը վեհ. Սուլթանին կը ներկայանայ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու։

— Դրոշմուար թղթոց նորագ հաստատած օրինաց Համեմատ, Տաճկաստանի մէջ ո և է լեզուաւ հրատարակուած լրագիրք ամեն մէկ թուոյն համար 2 բարայի տուրք մը պիտի վճարեն կառավարութեան։

— Նուրի-Օսմանիէ մզկիթին մօտը տաճկական նոր դպրոց մ՚ալ բացուելու վրայ է։

— Անգղիական չոգենաւ մը, որն որ 20 հազար լիրայի ապահովութեան դրուած էր, Արշիպելագոսի ծովուն մէջ ալէկոծութեան բռնուելով նաւապետն ու նաւաստիներէն 21 հոգի նաւուն հետ միասին ընկղմեր են։

— Թրամվէյի ընկերութեան մէջ հաստատուած քննիչ յանձնաժողովոյ հետ ունեցած կարծեաց տարբերութեան և անհամաձայնութեան մը վերայ, յիշեալ ընկերութեան տնօրէնն Լէվալ էֆէնտի հրաժարելով իր այս պաշտօնէն, մայրաքաղաքիս Գաղղիոյ դեսպանատան ճարտարապետութեանը պաշտօնն ստանձներ է։

— Շերքէթի-Խայրիէի ընկերութիւնը հանքածուխի գնոյն սուղնալուն վերայ, իր փոխադրութեան վարձուց գինն ալ աւելցնելու մասին խնդրած արտօնութիւնը պետական խորհրդոյ կողմանէ մերժուեր է։

— Կայսերական կառավարութիւնը պալեան Մարգիս պէյի հիմնադրութեամբը հաստատուած հասարակային չինութեանց ընկերութեան՝ Մէրճինէն մինչև Ատանայ չինուելիք երկաթուղիէն զատ, մէկ մ՚ալ Պանըրմայէն մինչև Գալըքէսէր, որն որ 100 հազար մէթրոյի չափ ճանբայ մ՚է, երկաթուղի մը չինելու արտօնութիւն չնորհեր է։

— Մովու ալէկոծութենէն վերջերս տեղի ունեցած անթիւ նաւաբեկութիւններն բաւական չէին, կարծես ցամաքի կառքերն ալ ծովու վտանգները դիմելու մասնաւոր իղձէ մը բռնուեր են։ Անցեալները երկու կառքերուն դէպ ի ծովը արշաւելով զկորսուիլն ծանուցած էինք, ահաւասիկ այս անգամ երրորդ նմանօրինակ դէպք մ՚ալ։

Անցեալ օր երկու հոգի կառք մը նստած Գուրուչէշմէի մօտ Մէհմէտ Ալի բաշային ծովեղերեայ ապարանքին կից գտուիվայրին վերի գլխէն անցած ատենին, կառքը փոքր ինչ մէկ կողմ հակելով կառավարը հասարակչռութիւնը կը կորսնցնէ ու նստած տեղէն վար կ՚իյնայ։ Ձիերը կառավարին իյնալուն վրայ խրտչելով դէպ ի վար կը դարձնեն գլուխին, և կառքն ալ գոհաւէժ արագութեամբ քաշելով կառնեն միատեղ ծովը կ՚իջեցնեն, հազիւ թէ կառավարը ժամանակ կ՚ունենայ ինկած տեղէն ելնելով կառքին մէջինները օգնութեան հասնիլ, զորս արդարև կը յաջողի ազատելու, թէպէտ բոլորովին թրջուած, սակայն կառքն ու ձիերը ծովուն ալեացը տակ անհետ կ՚ըլլան։

— Ջմիւռնիայէն հասած լուրերը կը ծանուցանեն թէ տեղական իշխանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առեր է թէ՛ քաղքի դաշերը և թէ՛ մեծ ճանապարհներու հուղկահարները հալածելով բնաջինջ ընելու։

Ոստիկանութիւնը՝ քաղքին մէջ գիշերները գողութեան պարապող խել մը չարագործներ բռնելով ամենքն ալ բանտարկեր է. նամանաւանդ հեծեալ ոստիկաններ հանելով լեռները։ Ասոնք ալ Գըրգաղաճի մօտ խումբմբ աւազակներու եաեխ ինկեր են, ասոնցմէ երեքը բռնելով, որոնք Մանիսայի մէջ բանտարկուեր են։ Ուրիշ ոստիկաններ ալ Աք-Հիսարի շրջակաները ուրիշ աւազակաց խումբ մը գտնելով, Թաշ-Գաֆա անուն գիւղաւորնին և երկուք ալ բնակիչներէն բռնաննուելով միւսներն փախուստ տուեր են։

— Ատանայէն չորս ժամու չափ հեռի բօսթալի ճանբուն վրայ գտնուած Զակաթ և Գուրգուն քաւուած երկու գետերուն վրայի կամուրջները, որք ժամանակին փլչելով նորէն չհնելու ձեռնարկուեր և 10 հազար ղրչի մօտ ծախք մ՚ըլլալով դարձեալ կիսաւէր վիճակի մէջ մնացած էին, այս անգամ

Ատոնայի կուսակալութիւնը տեղացիներէն յանձնաժողով մը կազմելով նոյնէն յիշեալ կամրջաց շինութիւնը շարունակելով պիտի աւարտեն։

— Թէքիրտաղէն երեք հոգի Մեսաժէրիի գաղղիական շոգենաւը հեծնելու առեններն ծոպը իյնալով կը խըղդուին։

— Տպագրական նոր օրէնքը կը լսեմք թէ վաւերացուելով գործադրութիւնը հրամայուեր է։ Կ'երևի թէ լրագրի մը համար արտօնութիւն առաջուընէն աւելի դիւրութեամբ կարելի պիտի ըլլայ ստանալ։

— Րումելի երկաթուղեաց արտօնատէր պ. Հիրշ՝ Պօլսոյ իսրայէլեան ընկերութեան մէկ միլիոն ֆրանք նուիրեր է։

— Բրալօ անուն պուլկար թերթը կառավարութեան դէմ թշնամական յօդուածներ հրատարակելուն պատճառաւ, պաշտօնէութեան հրամանաւ խափանուեր է։

— Եօզկատի մէջ անցեալ շաբթուն վերջերը ձիւն տեղալով, քիչ միջոցի մը մէջ առուներուն մեծ մասը մինչև գագաթը ծածկեր է։

— Լինկիւրիի մէջ հնձոց աւրուելուն պատճառաւ ալրերնի նուազութիւնն զգալի ըլլալուն վրայ, կառավարութիւնը այս անգամ չոգենաւով արմտիք զրկել փութացեր է հոն։

— Պարսիկ մ'անցեալ շաբաթ օր Բօթիէն մայրաքաղաքս հասնելով, մաքսատունն եղած միջոցին խուզարկիչներէն կասկածելի անձ մ'ըլլալը ճանչցուելուն վրայ, առնք կ'սկսին խուրձերը լաւ մը աչքէ անցնելէն յետոյ վրան խուզարկել, ուրկէ գաղտնի պահուած ծրարի մը մէջ երեք հարիւր հատ մեծ ոսկանդ և դոհարեղէն կը գտնեն։

Առնք այն ինչ գտնուած դոհարեղէնները գնահատելու կ'զրաղէին, պարսիկը կամաց մը կծիկը գնելով քովը նուն, ոսկանդները հոն կը ձգէ և ինքն աներևոյթ ըլլալով իր հալրենակցին մէկուն մօտը կ'երթայ կ'ապատանի։ Ցեղական իշխանութիւնը հեռագիր զարնել տուեր է Բօթի և այլուր, ի մանալու համար թէ յիշեալ պարսիկին անցած տեղերէն մին դոհարեղէններու գողութեան դէպք մը պատահա՞ծ է։

— Լիվերպուլի անգղիական շոգենաւ մը այս առաւօտ Նիւարանի ծովէն դուրս ելնելու համար Ղալաթիոյ կամրջին բացուելու սկսած միջոցին, եւրոպացիին մէկը, թերևս ստիպողական գործ մ'ունենալով, միջոցը բաժնուած տեղէն մէկ կողմէն միւսը անցնելու համար ցատկելու առեն ոտքը կը սահի, և վար չիյնալու համար՝ կամուրջը բացող գործաւորաց հրամայող Զավուշի մը զգեստէն բռնելով, երկուքը միատեղ կ'իյնեն ծովը։ Բարեբաղդաբար մօտակայ մակոյկները օգնութեան հասնելով, երկուքն ալ կ'ազատուին։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԳԱՂԼԻԱ

Բարիզ 31 դեկտ.

Պօրսային մէջ փոքր ինչ վարանում մը կը տիրէր, շահադէտներն վախ ունենալով նոր փոխառութեան շրջաբերութեան հանուելէն, որն որ մէկուկէս երկիլիոն ֆրանք պիտի ըլլայ կ'ըսուի։

Գեր. Պօնչօզ քաղաքս հասաւ կառավարութեան վերջին անգամ եպիսկոպոսները կչտամբող շրջաբերականին ազգեցութիւնը կոտրելու համար։

Բեչթայի ընդհանուր հինպատոսութիւնը չնոյուեցաւ։

Ազգային Ժողովն իւր նիստերը մին չև յունվարի 8 դադրեցուց։

Տարեգլխոյ առթիւ Մաք-Մահօն մարշալախտին ընելիք ընդունելութեանց առաջնութեան կարգի մասին կարծեաց տարբերութիւն կայ կ'ըսուի, Պուրպոնեանք առաջնութիւնն իրենց կը վերագըրեն։

ԱԻՍՏՐԻԱ—ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիէննա 1 յունվար

Դեսպանաց մէջ փոխոխութիւն մը ըլլալ կ'սպասուի։

Այսօր Պօրսան շատ ոգևորեալ էր, մանաւանդ օտար հրապարակներէն հասած գոհացուցիչ լուրերուն վրայ։ Մանաւորապէս երկաթուղեաց բաժնեթղթերը կը խնդրուէ՛ն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 1 յունվար

Կառավարութի՛ւնը՝ եկեղեցական նոր օրինաց հնազանդիլ չ'ուզող եպիսկոպոսաց գոյքը յաղքուհիս գրաւել հրամայեց։

ՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ 1 յունվար

Սերրանօ մարշալխան զՄօրիօնէզ ետ կանչել կ'առաջարկէ։

Քարլօսեանք Պիլպաօյի վրայ յարձակելու կը պատրաստուին։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՐՈՒՄԷԼԻ ԹԻՄՈՒՐԵՕՂՈՒ ԻՄԹԻԴՐԱԶԸ

Սարրաֆլըղէն՝ վագըթ վագըթ ՏեվլէԹի Ալիէֆէնին ահվալը մալիէսի իւզերինէ մէյտանա չըգարտաղը աճայիպ հալլէրտէն պիրիսի տախի, պու տէֆթա Րումէլի Թիմուր եօղու իսթիդրազ սեհիմէրի իւզերինտէ կէօրիւլէն հալ տըր

Նասըլ քի մալիւմ տիւր, մէղքիւր սէհիմլէր, պունտան անճագ պիր գաչ ալ մուգատէմ 183 ֆրանք իթմէքտէ իքէն, պու կիւն հէմճան 113 ֆրանքա թէնէզզիւլ իթմիչ տիր տիմէյէ անճագ պիր իքի ֆրանք գալմըչ տըր։ Վէ պէր միւտտէթմէտէն պէրու տահէթ հիւքիւնէ կէչմիչ օլտուղու կիպի, կիւնտէ պիրէր ճախօտ եարըմշար ֆրանք տահա թէնէզզիւլ իթմէքլիյէ տէվամ իթմէքտէ, իհթիմալ տըր քի իշպու պէնտիմիզ թէրթիպ օլունուպ նէյր օլունունճայա գատար 113 ֆրանք տախի կիւճ իլէ թուխտուլապիլէճէք տիր։

Պիզ պունունլա 183 ֆրանք գըյմէթինտէ օլան պիր սէհիմ 113 ֆրանքա ինմէմէլի տիր տիմէք իսթէմէյիզ։ Ֆոնտո տէնիլէն չէյին թատիի հալինտէն տիր քի, 110 դր։ լուք էսհամ 25 է տէ ինէպիլիր 63 է տէ չըգատիլիր։ Նասըլ քի պու կիւնքի էսհամը Ումուտի սեհիմլէրիմիզ իւզերինտէ պունու կէօրմէյէն գալմամըշ տըր։ անճագ չունա ագըմըզ իրմէմէքտէ տիր քի, չարթլարճա ազ չօք ֆարգլըըընտան պաչդա պիր էօղրիւ օլմազ սըղըն, այնի տէվլէթին վէ այնի մալիյէնին։ Եալընըզ չունա պու էսհամընէն մախսուս սուրէթտէ վէ տէրէճէյի նիհայէտէ գըյմէթտէն տիւշմիյինէ նէ՞ սեպէպլի մուԹլագա կէօսթէրիլէպիլիր։

Սէօյլէտիղիմիզի իյզահ իտիլմիս։

Տէվլէթի Ալիյնին մախտէլիճ էսհամլարընը պէր թարաֆ իտիպ, եալընըզ հիւզտէ պէշ ֆայիզի էսհամը Ումուտիի էլէ ալըզըմըզտա, վէ գըյմէթէ Րումէլի Թիմուր եօղու սէհիմլէրի իլէ մուգայսէտէ իթմիյէտէն, Թիմուր եօղու սէհիմլէրի 183 ֆրանքտան 115 ֆրանքա թէնէզզիւլ իթմիչ օլտուղու կիպի էսհամը Ումուտիին ֆիյաթը տախի 63 դր։ տան 39 դր։ 23 փարայա իջմէյի իտի։ Հալ պու քի, պու կիւնքի ֆիյաթը 53 դր։ տուր։

Իմտի եալընըզ Թիմուր եօղու սէհիմլէրինին պու տէրէճէտէ գըյմէթտէն տիւշմիյէ օլմասընա նէ՞ սեպէպ պուլապիլէճէյիզ։

Էվկել Թիմուր եօղու սէհիմլէրի, էվրոպատա օլտուղու կիպի, եալընըզ սահիպլի պուլունմայն գումրանէա նամընա Թէտավիւլէ չէզգարըմըզ օլսա իտի, իտտէրէնին հալինէ կէօրէ, վէ տէվլէթ էսհամընէն ֆիյաթը իւլէ ալա մուգայէսէ օլունմագտըըը, այրըճա անընի գըյմէթի սրթար եախօտ էքսիւրը իտի։ Հալ պու քի պէղիմ Թիմուր եօղ

էսհամը օլ գապիլտէն օլմաեըպ, անըն կէրէք ֆայիզլէրինի վէ կէրէք ըէս իւլ մալինի, Տէվլէթի Ալիյէ տօղրուտան տօղրու վէ Թըպգը էսհամը ումուտի կի պի քէնտիսի Թէտիյէ իտէճէք տիր, վէ Հիւքիւմէթի Օէնիյէ, իշ պու չարԹը էվվէլի, Թիմուր եօլ սէնէտաԹը իչինտէ մախսուսէն իրի եապըլար իլէ իլան տախի իԹմիշ տիր։

Էկէր էսասճա պուշգա պիր ֆարգ վար տըր տէ պիզիմ ադըմըզ իրմէ-մէքտէ իսէ, օլ վագըԹ տախի չու օ լապիլիր քի, զաթէն Թիմուր եօլ էսհամը եէնի պիր էսհամ օլուպ վէ հէնուզ մըգտարը քիֆայէտէ սանտըքլարա տաղըլմըշ վէ բիաչատան աղալմըշ օլմայըպ, է քսէրիսի վիէննա բիաչասընտա պուլումագտա իքէն, մուախախաըշն մեզքիւր բիաչանըն պուխրանը ազիմի իւսԹէ կէլմիշ, նիչէ պանդալար Թօք աԹմըշ, վէ էլլէրինտէ պուլունան Թիմուր եօլ էսհամլարընը սաԹըպ իսԹանպօլ բիաչասընա եօլլամըշ օլտուք լարընտան, վէ նասըլ քի տէտիք հէնուզ սանտըքլարա տաղըլմըշ օլմայըպ բէք պիւյուք գըսմը զաթէն բիաչատա պուլունտուղունատան, մէվճուա սուլուննան էսհամըն մըգտարը իֆրաթ մէրԹէպէտէ արԹմըշ, վէ իսԹանպօլտա տախի զուհուրա կէլէն աքճէ տարըզըը վէ բիաչա պուխրանը, սարըսֆըզըն էլինէ պիւյուք պիր սիլահ վիրմիշ օլտուքլարընտան, պու կիւնքի կիւն մեզքիւր էսհամըն ֆիլաԹընը պու տէրէճէլէրտէ գէրմըշլար, վէ պունընլա տըր քի, իԹիպար ճիհէթի իլէ էսասէն պիր ֆարգлարը պուլունմատան էսհամը ս ումուտի պու կիւն սէնէվի 0/0 11 ֆայիզ կէԹիրմէքտէ իքէն։ Թիմուր եօլ էսհամը ֆայիզ վէ բրօմես պիրլիքտէ օլարաք եիւզտէ 20 տէն զիեատէ կէԹիրմէքտէ տիր։

Վէ հագըգաԹէն աճայիպ պիր հալ տէյնէ մի տիր քի, սանէն եիւզտէ պէշ ֆայիզի պուլունան պիր էսհամ պու կիւն եիւզտէ օնալտը ֆայիզ կէԹիրմէքտէ օլտուղու հալտէ, սանէն եիւզտէ իչ ֆայիզի պուլունան վէ այնի մալի յէնին օլան սանըը պիր էսհամը եիւզտէ էկէրմի կէԹիրսին։

Իմամ պէնահիմիզի խիւլասա իտէրէք տէրիզ քի, Թիմուր եօլ էսհամընըն պու կիւնքի տուն (վար) քէյմէԹի, սարսաֆըզըն վագըԹ վագըԹ մէյտանա չըգարմըշ օլտուղու աճայիպ հալէրտէն պիրիի օլուպ, մեզքիւր հալէ եապըմ իտէպիլէն սէպէպլէր պու տէֆա տախի մէյտանտան գալքըբքտա, պու կիւնքի եիւզիւնէ պագմագ իսԹէմէհիյիմիզ Թիմուր եօլ էսհամընը, պիզէ աղըը կէլէճէք ֆիլաԹլար իլէ սաԹընը ալմազա մէճպուր օլաճաղըզ տըր։

Մեզքիւր Թիմուր եօլ էսհամընըն կէրէք տէվլէԹճէ վէ կէրէք էհալիճէ տահա զիյատէ ֆայիտէլի հալինին իհԹիմալը իւզէրինէ մեԹէալէյալը աճիգաճէմիզի տէֆայի ախիրէ Թէրքէ իտէրիզ։

Ա.

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ղալաթիա 21 դեկտ.

Ընդհ. գարտ. Արժ. բաց		53 · 22
ժամ 9		54 · 6
բարձր դին		54 · 7
ցած		53 · 17
Ռումէլի Արժ.	Ֆր.	117
Նոր	»	56
Փոխառ. 73 ի	Ֆր.	—
Փոխառ. 69ի		285
» 65 ի		340
» 63		334
Ոսմանէթէ ժէնէրալ	Լ. Մ.	8 · 14
Քրէտի Օսթ-Թիւրք	» »	2 · 60
Գանձատուն 1872ի	» »	80
Ոսմանէթէ Օթթոման	»	4 · 25
Գանք տը Քոնսթ.	» »	5 · 8
Քրէտի ժէնէրալ	Լ. Օ.	10 · 20
Թրամվէյ	» »	8 · 50
Բըբօր		10— բարա
Դրամագլուխ		—14 0/0
Փոխանգիր Լոնտրա եւամս		111 1/4
» Բարիզ		23 · —

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օամ. ոսկի 100 դրչ. ի հաշիվ

	դրչ.	փող.
Անգլ. ոսկի	110	32
Դաղըզ. »	87	27
Ռօլ	89	15
Քարպօն արծաթ	17	—
» ԹղԹադրամ	14	32
Քըրմից	51	36
Ճերմակ մէճիտ տարը	102	—
Հինգնոց	104	15
ՄեԹալիք	104	25
Գընձ	121	20

Լոնտրա 31 դեկտ.

Անգլ. Արժ.		92 1/8
Օամ. » բաց		46 1/8
դոց		46 1/8 1/4
» փոխ. 1869ի		55 3/4–56
» » 1871ի		—
Ոսմանէ Օթթոման		13 1/8 3/8

Վիէննա 31 դեկտ.

Ռումէլիի Արժ. հին	Ֆլ.	49 ·
» » նոր	»	23 ·
Քրէտի Օսթրօ-Թիւրք	»	25 · 50
Ոսմանօ-Օթթոման Գանք		54 ·
Ազիո		108 · 25
Փոխանգիր Լոնտրա Եուժս.	»	112 · 80

Բարիզ 31 դեկտ.

Դաղըզ. Արժ. 3 0/0		58 · 40
Իտալ. » 5 0/0		61 · 70
Օամ. »		46 · 60
Փոխառ.		—
» Փոխ. 1869ի		282 · 75

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Լիվըրուլ 30 դեկտեմ.

Բամպակ Միտլ. Օրլէան	8 5/8
» Լուիզվիլըա	5 5/8
Ա.յօրեայ վաճառք հակ	12000
Ընթացք հրապարակին հաստատուն	

Լոնտրա 29 դեկտեմբեր

Ափիոն	4–25
Մօհէր	33 1/4
Հոլանտայի չաքար	30
Մետաքս	22 1/2
Ճէհրի	6 · 5
Դրամագլուխ	0/0 4 1/2

Նիու-Եօրք 29 դեկտեմ.

Բէթրօլ կազ	1 3 3/8

Ա Զ Դ

Ֆրէնկեան գրատան վիճակահանութեան առմանկները այսօր ժամը մինչև 11 յիշեալ գրատան մէջ և վաղը Պալատու Ժողովրդ. սրճարանը մինչև ժամ չորս ծախուելէն վերջը չը պիտի ծախուի, որմէ անմիջապես վերջը վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի։

ԹԱՏՐՕՆ ՕՍՄԱՆԻԷ

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ

ՎԱՐԶՈՒԹԻԻՆ ՅԱԿՈԲ ԷՖ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆԻ

ՇԱԲԱԹ

22 Դեկտ. 1873 դիքեր ժամ 2 1/2

Ը. ԵՐԵԿՈՅԹ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊՕՂՈՍ ՎԻՐԳԻՆԻԱ

ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԻԻՆ

Ի ՀԻՆԳ ՀԱՆԳԷՍ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻԻՆ

ՍՐԱՊ ԷՖԷՆՏԻ ՀԷՔԻՄԵԱՆԻ

ՊԱՐՈՆ ԱՂՋԻԿԴ

ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻԻՆ ԻՄԻ ՁՐԱՐ

ՊԱՐ ՆԱԻԱՍՏԵԱՑ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

Բարի վարքով համեստ և լեզուագէտ կին մը կայ պատրաստ, տան մէջ վերաբերեալ ամեն տեսակ կարի ձեւի և Աշխեգործութեան խիստ հմուտ և միանգամայն տղայք ալ խնամելու յարմարութիւն ունեցող։

Ուզողը լրագրոյս գրասենեակէն կրնայ տեղեկութիւն առնել։

ՏՕՓԹՕՐ ՏԱՏՐԵԱՆ

Ամերիկայի Տօքթօրներէն Տօքթօր Տատրեան էֆէնտի՝ այս անգամ Պօլիս եկած է։

Տօքթօր Տատրեան Նիու–Եօրքի հիւանդանոցաց մէջ՝ երկար տարեն ամեն տեսակ հիւանդութիւնք դարմանած ըլլալով՝ հոս ալ ամեն տեսակ հիւանդութիւնք դարմանելու պատրաստ է։

Իր բնակութիւնն է Կէտիկ–փաշա Օսմանիէ Թատրոնէն վար Թաթլը–Գուլյու ըսուած թաղը ևւի պէյին կալուած ներէն 1 թիւ տունը, ուր կը գտնուի ամեն առաւօտ ժամը 3 էն մինչև 6, իսկ երկուշաբթի օրերն վալիտէ խանի ներքևի դեղարանը, երեքշաբթի օրերը իսկիւտար Իճատիէյի դեղարանը, հինգշաբթի օրերն Սամաթիա Մօսիւ Մօհիին դեղարանը, և ուրբաթ օրերն Բերա Տօղրու–Եօլ Ագղիոյ դեղարանը պիտի գտնուի ժամը 8 էն մինչև 10։

Բայ ասկէց Տօքթօր Տատրեան չորեքշաբթի օրերը իր Կէտիկ–փաշայի տունը կէս օրէն մինչ երեկոյ ձրի պիտի դարմանէ հոն առ ինքն դիմողները։

ՍԱՐԱՐՆԱ ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԵՐԻ

Այս դեղը կը բժշկէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն տեսակ ախտերը զորօրինակ խոյլ, վէրկմ, Լիարդի, Ստամոքսի և երիկամանց պալարներ։ Երլանճը, Մորթի բորբոքումն, Գօսութիւն Թուզու Պալկամ, Քէլ, կանանց հիւանդութիւններ, ամիսութիւն, ցաւոտ աչք մաեասլ եւ։

Բազում վկայութիւններով հաստատած և հազարաւոր մորմերով առուգուած է թէ վերոյիշեալ ախտերը բուժելու համար մինչ ցարդ գտնուած և գործածուած դեղերէն աւելին աւելի արդկ և վստահանալին Տօքթօր Այերի չինած Սարսարնայի սիրօրն է և որն որ յիշեալ երեւելի բնալոյծը չատ աշխատութիւնով և մեծ խնամով հնարած ու յաջողած է։ որուն միջոցաւ չատերը մահաբեր ախտերէ բժշկուած և դառըն ցաւերէ ազատած են։ Գիներն ժիրնցած են կը ծախուի,

Ս· Մ· ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Գալաթիա

Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուի նաև երկաթէ գոյնզգոյն քարեօլաներ, աթոռներ ժամացոյց, լամպաներ, լապտերներ, արծաթած պատառաքաղ և դանակ եւ. սեղանի աղնիւ յախճապակեղէն, պրօնզ աշտանակներ, խալի աղնիւ և հասարակ, գեղեցիկ թէվա և տամաքօ, անկողնի կոտւեղէնք, փանելա վերմակ, լատիք վերարկու և քալօշ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Գալաթիա

Գալաթա խալեար խանը քիւչիւք գաբուսը տըշարըսըն̈ատա, եանի Բէշտիաշլեը խանէնա կիտէճէք եօլտա նօմէրօ 14 իլէ մուրագգամ գաղինօտա Մուրատեան հաճի Մկրտիչ իմալաթքէնտան օլուպ ալէա իզհիմտէն ֆէվգ էլ ատէ տըքքաթլա չըգտորըլմըշ օլան էմնալի նատիյէ մասափքա րաքըսը էհվէն սուրբէթլէ սաթըլմագտա վէ հինի իսթիմալտէ ինսանէ թէտպիր ու րէճիաք վէ միյտէյէ գուվվէթթ վերմէքտէ օլտուղու չէնտա մահտէն պէրու վագը օլան թէճրիւպէլէրտէն անլաշըլմըշ տըր։

ՕՐԱՑՈՑՑ

1874

ԹՈՒՒԱՊԱՆԻ

ՅԵՐԵՄԻԱ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԽԱՉԱԴՒՒՂԻ

—o—

Այս Օրացոյցին վերջին տպուածներուն մէջ նշանակուած են եւսեւագէմայ և ժողովրդական Օրացոյցներու սխալները։

Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով՝ հաշիւ հեղինակին՝ ի գին 40 փարայ։

Կեդրոնատեղին է Յարութիւն աղա Մարգարեանի գրատունքը՝ ի Զաքմաքճըլար եօքուշու թիւ 25 և՝ ի Մէրճան չարշըսը թիւ 75։

ՏՕՆ ՔԻՇՕԹ

ՏԵՏՐ Դ· և Ե·

Ջիրվանտէս Սպանիացի անուանի վիպասանին այս նշանաւոր գործը՝ զոր գաղղիերէ թարգմանած է Յահ· վարժարանի սաներէն մին, տետր առ տետր պիտի հրատարակուի, և արդէն Դ· և Դ· տետրը տպուած ըլլալով կը ծախուի՝ ի Ֆրէնկեան գրատուն, Մահմատ փա չարշըսը Օճախճի ճանիկ աղայի խանութը, Աստաթիոյ Հայկ· գրօսարանը, նաեւ ցրուիչներու ձեռամբ, Գին 40 փրդ·

Գործոյս յառաջաբանն ալ Ա· Հատորին վերջը պիտի հրատարակուի։

ՊԱԶԷՆ ՄԱՐԱԶԱԽՏԻՆ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

ՏԵՏՐԱԿ Զ·

Սոյն տետրակը կը գտնուի Մահմուտ բաշայի գլուխը Թօհաֆճի ճանիկ աղայի խանութը, Սամաթիա թիւթիւնճի հաճի Քէրովբէ աղայի խանութը, կամուրջի գլխու Պարադանն, բոլոր Գրավաճառաց և բոլոր Լրագրավաճառաց քով։

Իւրաքանչիւր Տետրակին գինն է 1 Ղ·

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ

Մանր Ուսմունք Բնագիտութեան

ՕՐ· Ե· ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

«Մանկանց բարեկամը» յառաջիկայ կաղանդին հետեւեալ նիւթոց վերաբերեալ տղայոց խումբին խիստ օգտակար հրահանգիչ, հետաքրքրական, մտաւորական և բարոյական դասեր պիտի խօսի, որոնց մասնակցիլ ուզողը պէտք է 2 ղրշ· վճարելով, նոյն «բարեկամը» իր տունը հիւրընկալէ։ Ա. հատասերուն նիւթը.—երկիր, արև, լուսին խաւարումն արեգական և լուսնի, գիշեր և ցորեկ, չորս եղանակ, ջերմութիւն և լուսոյ օգուտներն, գոյներն, հիացան, անձրև, ձիւն, կարկուտ, օդամպ, հով, մոլորակք· աստղերն, գիսաւորք, ձգողութիւն, Նէվտոնի գիւտը, ոսկէ չինուած հռչակաւոր պատկառը, քաշողական զօրութիւն մասանց, մարմինք և յատկութիւն նոցա, բնագիտութեան օգուտն, քաղցրութիւն և վեհ նպատակն։

Դպրոցս համար հարիւրին 20 ղրշ· եղէ կ'ըլլայ։

ԻԼԱՆ

Ինսանա արիզ օլան սըզը իլէթի սօղուքտան հասըլ օլմազ իսէ ան պուքէմ իչինտէ ֆէնուզ պիր սարը սուտան իպարէթ օլուպ ֆագաթ պուռնուն պազըսը վագթը կէչիրէ վէ լայըգըյլա թէմէլ թուրմուշ վէ պազըսը էթ իլէ քէմիք արասընտա գոյմազ աղրըյա պաշգաճա մալիւճէ օլունմազ վէ հրֆոսյա Ալլահ թաալէա նուզուլ իլէթինտէն վէ մերագտան մինճազատան արիզ օլան եէլտէն պաշգա եալընըզ սօղուքտան հասըլ օլա նտօգասուզ օն ոէնէլիք տախի օլաատա՝ եինէ չարէսի պուլունմաք վէ էօքսիւրիւկ վէ կէօքիւս թրքանըկընա պէլ կէվչէկլիի վէ մագաթթա բէյտահ օլան սըզըյը մայտըլա մալիւճէ վէրմէք իւզրէ սուրըլըքտա քէսըր ուչհուր Ուստա Սիմոն պուլունուր Մահմուտ–փաշա ճամիսինի աւուտունտա օրթատաքի գահվէճէ թքթիկա Եէնիչէրին գահվէի մէզքիւրա կէլմիչէրի վէ իճազէնա կէօրէ Թարիֆ վէ Հովիէօնի պագմագ իչուն պուտտան ագտէմ իլան էթմիչ իսէ տէ մէզքիւր իլէթլէրին իլմիսի իչուն պուքէրէ եինէ իլան իտեր։

Վէ սըզը իլէթի 24 տաաթտա տըշարը չըգարըրըմ՝ վէ գաչըգ իլէթինին իճազասընտա պուլունուրըզ։

ՏԻՐ ԵՒ ՊԱՏԱՄԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՈՍԻՆ ԹՕՃԱՄԱՐԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԻ Օ· ԹՕՃԱՄԱՐԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ՑԱՐԿ ԹԻՒ 7